

Vlaanderen
is open ruimte

Landinrichtingsplan Noskoem

Waar water, natuur, landbouw & recreatie centraal staan

Voorlopige versie

NOSKOEM in een notendop

WATER

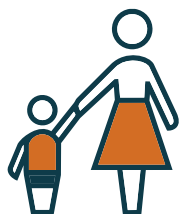
5 erosieknelpunten
11000 m³ extra buffervolume
0,5 km open waterloop
1 ha ontharding
1 nieuwe bron

3 ha nieuw bos
6 ha bosherstel
8 ha bloemenrijke
graslanden en struweelzones
4 km houtkanten, knotwilgen-
rijen & landschapselementen

NATUUR

RECREATIE

6 erfgoedpunten
3 km recreatieve paden
4 ruime groene parkzones
10 rustpunten & speelzones

100 ha μ
herverkavelde grond

LANDBOUW

Financierende en ondersteunende partners:

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

VLAAMS
BRABANT

INFRABEL
Right On Track

FOD Mobiliteit (Luchtvaart), SKEYES, Natuurpunt, Regionaal Landschap, Brabantse Kouters, AQUAFIN, FARYS, VIVAQUA

Inhoudstafel

- Wat is het landinrichtingsplan NOSKOEM? pg. 4
- Waar ligt het? pg. 5
- Waarom het landinrichtingsplan NOSKOEM? pg. 7
- Landinrichting als oplossing voor verstedelijking
Hoe gaan we te werk? pg. 9
- Wat zijn de doelen van het landinrichtingsplan NOSKOEM? pg. 10
 - BLAUW NETWERK ruimte voor water & erosie beperken
 - GROEN NETWERK natuur verbinden
 - RECREATIEF NETWERK ruimte om te beleven
 - LANDBOUWNETWERK landbouw met toekomst
- Overzicht van de 19 deelgebieden van het project pg. 12
- Multifunctionele landschappen: pg. 22
 - vier netwerken, één landschappelijk geheel
 - Recreatieve poorten
 - Natuurbegraafplaats
 - Klimaatvriendelijke dorpskernen

Wat is het landinrichtingsplan NOSKOEM?

Samen bouwen aan een klimaatbestendige open ruimte

Tussen de dorpskernen van Zaventem en Nossegem ligt een waardevolle open ruimte. In het noorden is de luchthaven de grens, in het zuiden het bedrijventerrein en de E40.

Het is een plek waar mensen wonen, werken, ontspannen en voedsel produceren.

De Vlaamse Landmaatschappij (VLM) bouwt samen met haar partners aan een landschap dat beter bestand is tegen klimaatverandering én meer kansen biedt voor natuur, landbouw en zachte recreatie. Zo ontstaat een plek waar het aangenaam vertoeven is – vandaag en morgen.

Wist-je-datje

“Noskoem” is de naam van Nossegem, in het lokale dialect.

Waar ligt het?

Waarom het landinrichtingsplan NOSKOEM?

Een open ruimte onder druk

De open ruimte rond Zaventem en Nossegem staat sterk onder druk. Stedelijke ontwikkelingen zoals wegen, spoorlijnen, luchthaven en bebouwing (foto 1) versnipperen het landschap, beperken de samenhang en zorgen voor een schaarse open ruimte.

Stedelijke ontwikkelingen zorgen voor:

- water- en modderoverlast & slechte waterkwaliteit (in de Kleine Beek) (foto 2)
- versnipperde natuur (foto 3)
- toenemende recreatiedruk (foto 4)
- versnipperde landbouwstructuren

Landinrichting als oplossing voor verstedelijking

Het landinrichtingsplan Noskoem biedt een antwoord op deze uitdagingen door de open ruimte slimmer en toekomstgericht in te richten.

Hoe gaan we te werk?

We werken samen met onze partners van initieel idee tot realisatie in drie fases:

Fase 1: onderzoek problematiek

Uitdagingen analyseren en mogelijke oplossingen verkennen

CONCREET: een overstromingsproblematiek in een projectzone

Fase 2: technische uitwerking:

Keuzes omzetten tot concrete plannen en ontwerpen

CONCREET: 1 keuze maken tussen verschillende technische alternatieven voor waterbuffering (elk met zijn voor- en nadelen)

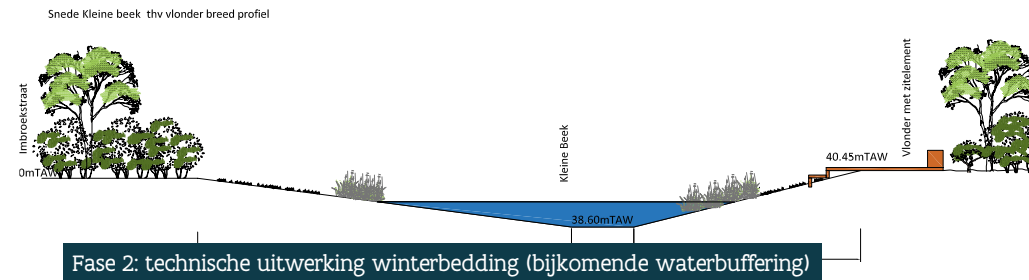
Fase 3: uitvoering

Werken op terrein realiseren

CONCREET: het graven van nieuwe bufferzone op de meest geschikte locatie

Fase 1: onderzoek overstromingsproblematiek

Fase 3: uitvoering van waterbuffering (gelijkaardig project "Het Zee- Sterrebeek")

Wat zijn de doelen van het landinrichtingsplan NOSKOEM?

Eén samenhangend landschap voor mens en natuur

We bouwen aan een klimaatbestendige open ruimte waarin verschillende functies elkaar versterken. Een plek waar water, recreatie, natuur en landbouw in evenwicht zijn. Dat doen we door het landschap te versterken via vier samenhangende netwerken:

MULTIFUNCTIONELE LANDSCHAPPEN: vier netwerken, één landschappelijk geheel

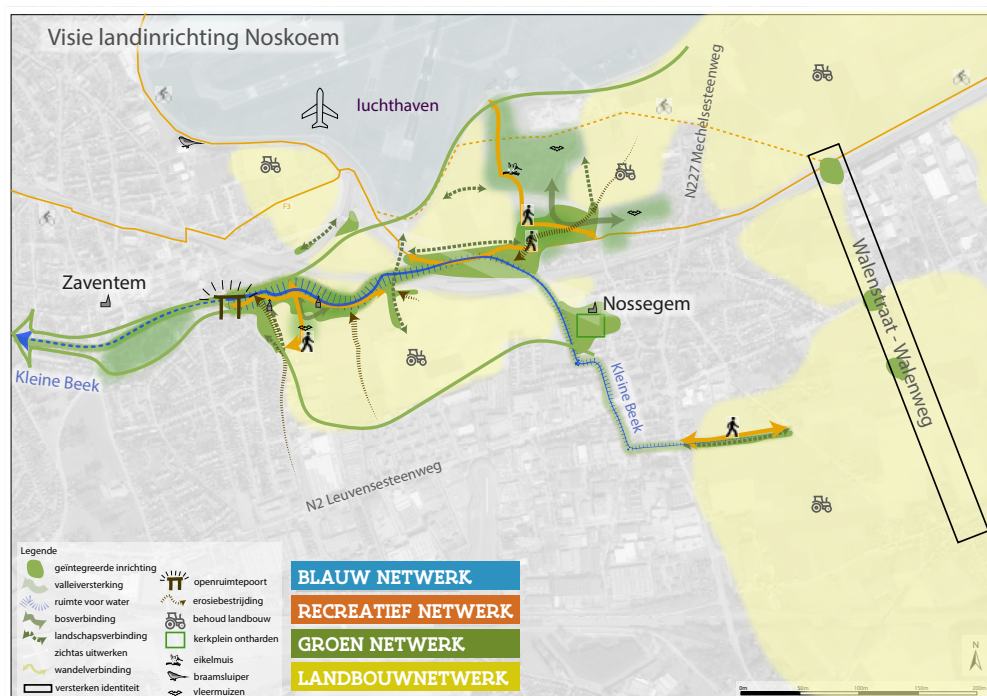
BLAUW NETWERK
zorgt voor meer
WATER- & EROSIE-
BUFFERING

GROEN NETWERK
verbindt
NATUUREILANDJES

RECREATIEF NETWERK
versterkt WANDEL- &
FIETSVOORZIENINGEN

LANDBOUWNETWERK
creëert LANDBOUW
MET TOEKOMST

BLAUW NETWERK

RECREATIEF NETWERK

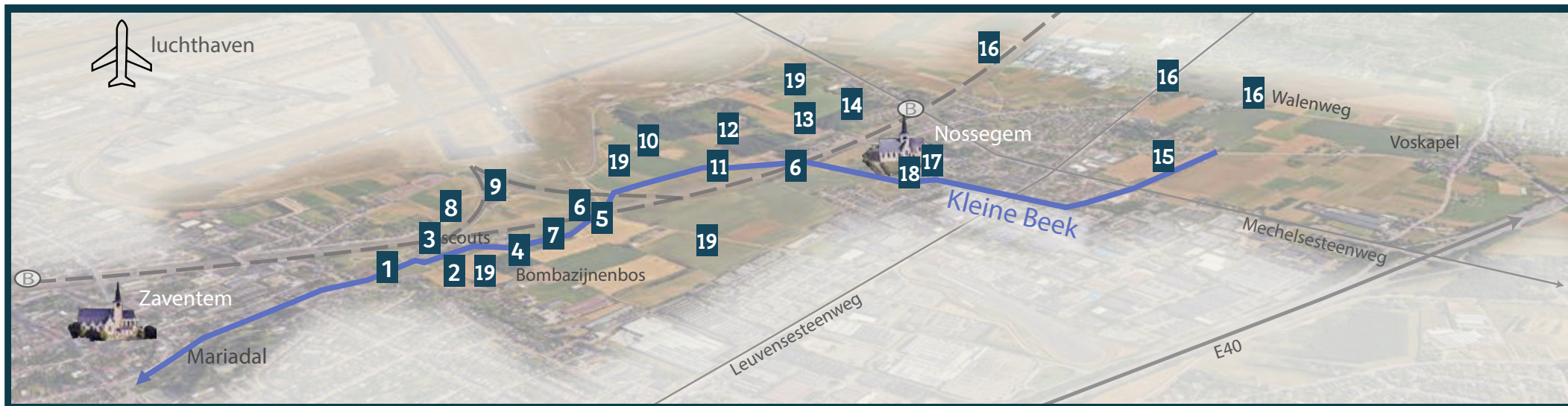

GROEN NETWERK

LANDBOUWNETWERK

Overzicht van de 19 deelgebieden van het project

1 IMBROEK:
Poort tot vallei Kleine Beek

6 IMBROEK:
Tunnels Infrabel

10 NOSSEGEM NOORD:
Lijnvormige groenverbindingen

15 NOSSEGEM ZUID&OOST:
Herstel Sentier 12

2 IMBROEK:
Zone Werkmansstraat

7 IMBROEK:
Vismigratiekelpunten Kleine Beek

11 NOSSEGEM NOORD:
Bufferzone Kleine Beek

16 NOSSEGEM ZUID&OOST:
Landschapsaccenten Walenweg

3 IMBROEK:
Zone Scouts

8 ZEVENTOMMEN:
Landschapsaccent Mussenhoekje

12 NOSSEGEM NOORD:
Bosomvorming & bosverbindingen
Erpsestraat

17 NOSSEGEM DORPSKERN:
Klimaatvriendelijke inrichting kerkplein

4 IMBROEK:
Uitbreiding/Omvorming Bombazijnenbos

9 ZEVENTOMMEN:
Landschapsaccent Panoramapunt

13 NOSSEGEM NOORD:
Natuurbegraafplaats Erpsestraat/
Namenstraat

18 NOSSEGEM DORPSKERN:
Openleggen ondergrondse bron

5 IMBROEK:
Erosiekelpunten Krommeweg/
Sint-Martinusweg

14 NOSSEGEM NOORD:
Bosomvorming Zone Noskoemboske

19 LANDBOUW:
Herverkaveling op projectniveau

Voorbeeld van grasstrook als erosiebuffer voor waterlopen en weginfrastructuur

BLAUW NETWERK ruimte voor water & erosie beperken

Water geven we opnieuw ruimte in het landschap. Zo beperken we overstromingen bij hevige buien en vullen we het grondwater aan tijdens droge periodes.

CONCRETE ACTIES:
waterbuffers, wadi's en beekherstel.

Erosie betekent dat regenwater grond meeneemt en zorgt voor modderoverlast op kritieke plaatsen. Het afremmen van modder of erosie is dus belangrijk.

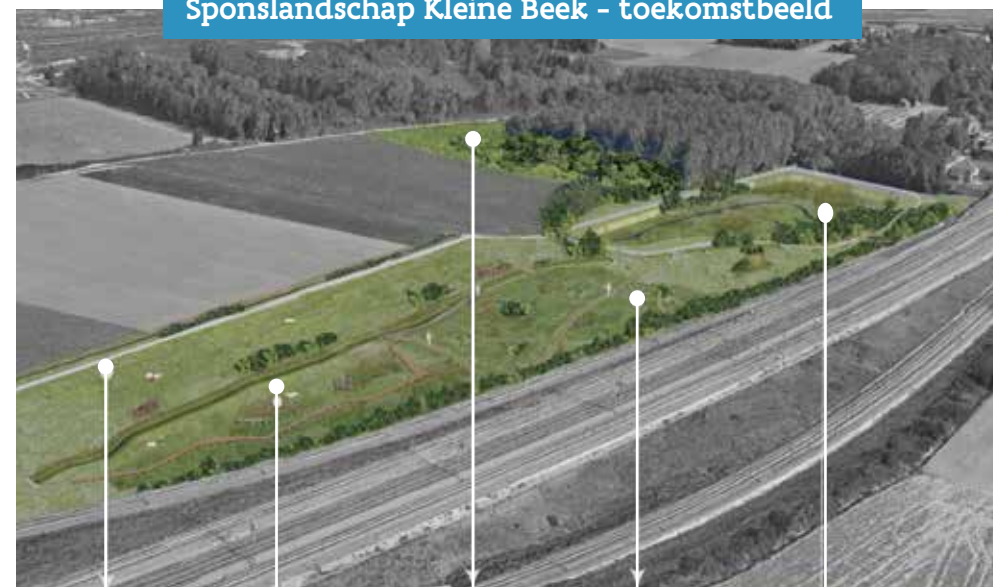
CONCRETE ACTIES:
erosiewerende landbouwpraktijken (stimuleren), grasstroken, erosiedammen, houtkanten en swales aanleggen.

Kleine Beek - huidige situatie

De buffercapaciteit van het huidige landschap is nog onvoldoende om de stroomafwaartse bebouwde zones te beschermen tegen wateroverlast (klimaatverandering).

Sponslandschap Kleine Beek - toekomstbeeld

Kleine Beek
bufferzone Noord

bosuitbreiding

bestaand bekken
gemeente

bestaand bekken
Infrabel

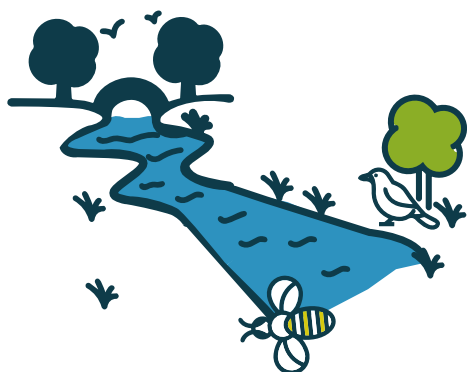
Kleine Beek
waterbergingszone Zuid

Toekomstbeeld: een landschap dat werkt als een **spons** houdt water vast bij hevige regenbuien en geeft water terug bij droogte.

GROEN NETWERK
natuur verbinden

Auto- en spoorwegen, nieuwe woon- en bedrijvzones, landbouwgebieden zorgen vaak voor **versnippering van natuurgebieden**. Bijgevolg raakt de verbinding tussen leefgebieden van dieren verstoord.

Versnipperde natuur **verbinden** we opnieuw tot **één groter geheel** waar zeldzame planten en dieren zich veilig kunnen ontwikkelen. Zo bevorderen we de **biodiversiteit**. (ontsnipd landschap).

CONCRETE ACTIES: nieuwe en verbonden bloemrijke graslanden, bosuitbreiding, knotwilgenrijen, houtkanten,...

Koestersoorten
zoals vleermuizen en de eikelmuis hebben nood aan grotere, verbonden leefgebieden voor grotere en gezondere populaties

eikelmuis

Imbroek - huidige situatie

Bombazijnenbos (links) en natuurgebiedje Imbroek (rechts) zijn ruimtelijk gescheiden

Imbroek - mogelijk toekomstbeeld met groenverbindingen

Bosrandstructuur als verbindingsstructuur tussen de 2 zones (ontsnipd landschap)

Rustzones en zones voor de actieve recreant

RECREATIEF NETWERK
ruimte om te beleven

Natuurlijke speelzones voor jongeren in verstedelijkte omgeving

We maken de open ruimte toegankelijk en aantrekkelijk voor jong en oud. Wandelaars (met hond), joggers, trage en snelle fietsers, spelende kinderen, jeugdbewegingen, verdienen elk een plekje in het landschap.

CONCRETE ACTIES: nieuwe/verbeterde wandel- en fietsvoorzieningen, landmarks of belevingsplekken, speelzones,....

Panoramapunt Zeventommen - toekomstbeeld

Als herkenbaar landmark in het landschap biedt het nieuwe panoramapunt mooie uitzichten op de omgeving, met zicht tot aan de kerken van Zaventem en Nossegem en het Atomium.

Grote aanéengesloten akkers zorgen voor een efficiëntere landbouw

LANDBOUWNETWERK
landbouw met toekomst

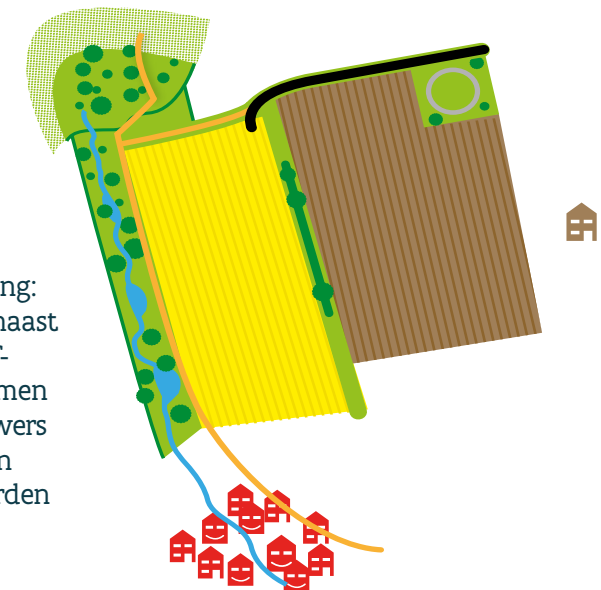
We versterken de landbouw door efficiënter en toekomstgericht ruimtegebruik. Herverkaveling geeft landbouwers voordelen door grotere aanéengesloten blokken, drogere percelen, landgebruik op de juiste plaats....

CONCRETE ACTIES: herverkaveling met als doel de gronden van eigenaars en gebruikers te verplaatsen.

Situatie VOOR herverkaveling

Situatie NA herverkaveling

Principe van een herverkaveling: valleizones worden verbreed naast de waterloop om de stroomafwaartse dorpskern te beschermen tegen overstroming. Landbouwers bekommen grote aanéengesloten blokken en groengebieden worden beter verbonden.

Imbroek - poort tot de vallei van de Kleine Beek

- 1 poortzone
- 2 zomer- en winterbed voor de Klein Beek
- 3 vlonder
- 4 wandelpad
- 5 zomer- en winterbed voor de Klein Beek met speelzone
- 6 buurtpark hoogstamboomgaard
- 7 buurtpark hondenloopweide
- 8 bosuitbreiding Bombazijnenbos

Multifunctionele landschappen

vormen samen deze vier openruimtenetwerken; blauw -, recreatief -, natuur - & landbouwnetwerk. Samen één sterk en multifunctioneel landschap. Landinrichting maakt het mogelijk om ze te verbinden.

De puzzelstukjes van de netwerken vallen in elkaar.

Recreatieve poorten

Recreatieve poorten vormen de toegang tot de open ruimte. Ter hoogte van Imbroek ontstaat zo'n toegangs-poort tot de vallei van de Kleine Beek met **wandel- en vlonderpaden**.

Van hieruit ontdek je het landschap: **glooiende velden, stromend water, echte natuur en erfgoed**. Het is een plek waar je de drukte achter je laat en de open ruimte écht kan beleven.

Imbroek - huidige situatie

Een deel van deze zone is momenteel niet toegankelijk (paardenweide/akker).

Natuurbegraafplaats Erpestraat-Namestraat

- ① natuurbegraafplaats in bestaand bos met vlonder
- ② kerkhof uitbreiding
- ③ 19e eeuw kerkhof
- ④ natuurbegraafplaats door uitbereiding als ecologisch park

Erpestraat-Namenstraat huidige situatie

De huidige begraafplaats is weinig natuurlijk en niet geïntegreerd in het landschap

**Natuur-
begraafplaats**

Steeds meer mensen kiezen voor een laatste rustplaats in de natuur. Dat kan in open landschappen of in een bosrijke omgeving. **De begraafplaats** in Nossegem krijgt een natuurlijke invulling, met ruimte voor **rust en herdenking**.

Het vormt tegelijk een zone voor (stille) **recreatie**, een belangrijke **natuurverbinding** tussen de geïsoleerde kleine bossen en opvangzone van **water- en modderlast** van nabije velden.

Huidig kerkplein is grotendeels verhard oppervlakte met weinig ruimte voor groen en water (niet klimaatbestendig)

AI-gegenereerd sfeerbeeld van een mogelijke toekomstige inrichting. De afbeelding dient als inspiratie en toont de ambitie om het plein groener en aantrekkelijker te maken.

Klimaatvriendelijke dorpskernen

Zaventem kent een verhardingsgraad van 36 % (2023), één van de hoogste cijfers van Vlaanderen. We werken aan dorpskernen die beter bestand zijn tegen hitte en wateroverlast. Dat doen we door te **ontharden** en ruimte te geven aan **groen en water**.

Zo maken we dorpen **aangenamer én toekomstbestendiger**.

Minder verharding betekent:

- meer infiltratie van regenwater
- minder kans op overstroming
- verkoeling op warme dagen
- meer ruimte voor leven in de bodem

Voorbeeld van recent onthardingsproject centrum Huldenberg

Opvang van water in de open ruimte tussen dorpskernen van Zaventem en Nossegem bij intense regenbuien zorgt voor minder wateroverlast stroomafwaarts in de bebouwde zones

Vragen over het project NOSKOEM?

In Noskoem komen natuur, landbouw, water, recreatie en dorpen samen. Door deze functies beter op elkaar af te stemmen, maken we het landschap multifunctioneel, sterker en veerkrachtiger.

We geven water meer ruimte, versterken natuur en ondersteunen landbouw. Tegelijk zorgen we voor plekken waar mensen kunnen wandelen, ontspannen en het landschap beleven.

Zo ontstaat een open ruimte die klaar is voor morgen én aangenaam om in te leven vandaag.

Dit doen we niet alleen in Zaventem: NOSKOEM maakt deel uit van een bredere aanpak in de open ruimtes van de Vlaamse Rand

Heb je vragen? Stel ze ons gerust.
vlm.be

Meer info?

Verantwoordelijke uitgever Bart De Schutter, gedelegeerd bestuurder